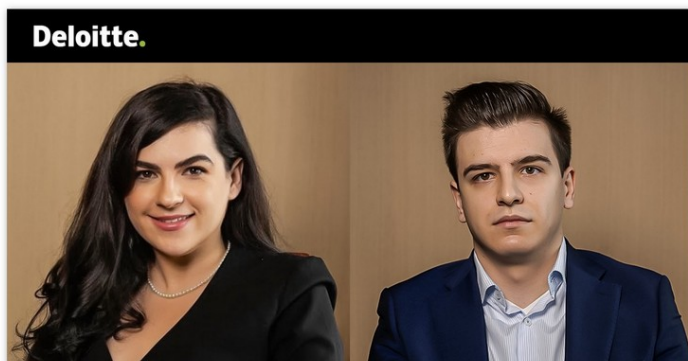

Digitalizarea raportarilor fiscale – etapele anului 2024. Ce schimbari apar la e-Factura?

Procesul de digitalizare a raportarilor fiscale a intrat, de la 1 ianuarie 2024, într-o noua etapa, ca urmare a noilor reglementari publicate în luna decembrie a anului trecut. Prin acestea, autoritațile fiscale au adus schimbari importante în sistemele RO e-Factura și RO e-Transport. De asemenea, apar noutați cu privire la fișierul standard de control fiscal (SAF-T) și despre lansarea unui nou sistem de raportare, respectiv e-TVA.

Care sunt cele mai importante aspecte de care trebuie sa țina cont contribuabilii?

Schimbarile aduse RO e-Factura

Obligația de a transmite facturile emise în sistemul național privind factura electronica, RO e-Factura, a fost extinsa, de la 1 ianuarie 2024, pentru toate operațiunile taxabile în România, derulate de persoanele impozabile stabilite în țara noastra, în relațiile B2B (business-to-business) și B2G (business-to-government), dar și de cele care nu sunt stabilite în România, dar sunt înregistrate aici în scopuri de TVA, în relația B2B. Anterior, aceasta obligativitatea viza doar operațiunile cu produse cu risc fiscal ridicat.

Anumite categorii de tranzacții sunt exceptate de la aceasta obligație, respectiv exporturile, livrarile intracomunitare de bunuri, livrarile catre companii care nu sunt stabilite și înregistrate în scop de TVA în România.

Însa, imediat dupa implementarea în practica, contribuabilii au constatat și raportat numeroase erori sau dificultăți de utilizare, astfel ca autoritațile au operat îmbunătățiri și au introdus funcționalități noi în sistem. În consecința, ANAF a pus la dispoziția contribuabililor o aplicație gratuita în acest scop, care a fost între timp actualizata. Dupa varianta extinsa a aplicației, a fost introdusa la începutul lunii martie și o varianta simplificata, ce conține doar 50 de câmpuri (fața de cele 160 ale variantei extinse), destinata în special contribuabililor mici sau facturilor cu un numar scazut de detalii / linii (spre exemplu, facturile aferente prestarilor de servicii). În același timp, au fost introduse funcționalități noi, precum transmiterea auto-facturilor sau o serie de restricții ce împiedica trimiterea unei facturi de mai multe ori (dublare), dar și anumite funcții ce permit transformarea și descarcarea facturilor din format .xml, în format .pdf.

În perioada 1 ianuarie - 30 iunie, contribuabilii sunt obligați sa transmita facturile în sistemul electronic în cinci zile lucratoare, în caz contrar, riscând amenzi cuprinse între 1.000 lei și 10.000 de lei (în funcție de categoria în care este încadrat contribuabilul). Însa legislația prevede o perioada de grație în care nu se aplica amenzi, pentru a oferi timp de adaptare atât contribuabililor, din perspectiva raportarii, cât și autoritaților, pentru eliminarea potențialelor erori și îmbunătățirea sistemului. Inițial, perioada de grație urma sa expire la 31 martie, dar

autoritațile intenționează să o prelungească până la 31 mai, potrivit unui proiect de ordonanță de urgență, având în vedere că încă există foarte mulți contribuabili care nu au utilizat deloc sistemul. Pentru aceștia (aproximativ 100.000 de contribuabili, conform declarațiilor recente ale ministrului de finanțe, Marcel Boloș), se transmit notificări de conformare, începând din 15 martie.

De asemenea, în proiect este abordată și aplicarea efectivă a sancțiunilor. În mod specific, nerespectarea prevederilor legale pentru una sau mai multe facturi al căror termen-limită de transmitere în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura intervine în cursul unei luni calendaristice, constituie contravenție și se sancționează cu amendă. Pe cale de consecință, înțelegem că se intenționează aplicarea unei singure amenzi pe luna, indiferent de numărul de facturi pentru care se constată nereguli de raportare.

Cu toate acestea, contribuabilii care nu au avansat cu implementarea e-Factura trebuie să parcurgă rapid procedura și să înceapă demersurile pentru conformare. În practică, în funcție de complexitatea tranzacțiilor și, prin urmare, a facturilor ce trebuie raportate, procesul de implementare a sistemului se poate dovedi anevoios și de durată, de la câteva săptămâni până la câteva luni.

Transporturile internaționale, incluse în RO e-Transport

Și sistemul RO e-Transport a fost modificat la finalul anului trecut. Începând din 15 decembrie 2023, a fost extinsă obligația de raportare în acest sistem pentru transportul rutier internațional de bunuri. Sunt vizate operațiunile de import, export, precum și livrarile și achizițiile intracomunitare pentru toate tipurile de bunuri, indiferent dacă acestea se încadrează sau nu în categoria celor cu risc fiscal ridicat. Pentru nerespectarea acestor obligații, contribuabilii riscă amenzi cuprinse între 20.000 lei și 100.000 lei, dar și confiscarea contravalorii marfurilor nedecarate, în cazul persoanelor juridice, începând cu 1 iulie 2024.

Însă extinderea obligației de raportare pentru transporturile internaționale prezintă dificultăți semnificative de interpretare. Spre exemplu, dispozițiile referitoare la categoriile de vehicule ce fac obiectul monitorizării (de exemplu, cu o masă de minimum 2,5 tone), dar și cele referitoare la masa totală (de exemplu, peste 500 de kg) sau valoarea bunurilor (de exemplu, mai mare de 10.000 de lei) sunt aplicabile pentru bunurile cu risc fiscal ridicat și nu există încă o prevedere care să confirme că aceleași criterii sunt valabile și pentru transportul internațional de bunuri ce nu se încadrează la risc fiscal ridicat.

De asemenea, remarcăm lipsa unei proceduri pentru raportarea acestor tranzacții (similare cu cea pentru tranzacțiile privind bunurile cu risc fiscal ridicat). Reprezentanții autorităților au declarat, însă, că se lucrează și urmează să fie publicată procedura aferentă acestor noi obligații. Momentan nu este clar cât de curând va fi această publicată.

Totodată, la finalul lunii noiembrie a anului trecut, autoritățile au anunțat schimbări și în privința transporturilor naționale, prin publicarea unui proiect de ordin care vizează introducerea unor noi categorii de bunuri cu risc fiscal ridicat, precum: carne, pește, ouă, lactate, miere, dar și tutun. Deși aceste modificări sunt momentan în stadiul de proiect, contribuabilii ce au ca obiect de activitate comerțul cu astfel de bunuri ar trebui să acorde o atenție sporită implicațiilor ce pot apărea la nivelul activității lor.

Stadiul conformării la raportarea SAF-T

În legătură cu raportarea SAF-T, în curs de implementare din 1 ianuarie 2022, ANAF a transmis deja două serii de notificări contribuabililor pentru nedepunerea declarației SAF-T (în a doua parte a anului 2022, respectiv în primele luni ale anului trecut). Mai mult, având în vedere că am intrat în al treilea an calendaristic de când există obligația depunerii acestei declarații, este de așteptat ca autoritățile să înceapă să aplice sancțiuni celor care nu s-au conformat și să verifice datele transmise de cei diligenți. Aceste așteptări sunt legitime în contextul publicării, de către ANAF, a unor teste de consistență (încă din martie 2023), ceea ce indică faptul că există de aproape un an

anumite criterii luate în calcul de autorități pentru a stabili corectitudinea și modalitatea în care trebuie raportate informațiile.

Sistemul informatic național RO e-TVA

Nu în ultimul rând, contribuabilii trebuie să se pregătească pentru cel mai recent sistem informatic din proiectul de digitalizare, și anume RO e-TVA, reglementat prin OUG nr. 116/2023, care ar urma să fie utilizat începând cu data de 1 august 2024. Acest sistem are ca scop completarea prealabilă a informațiilor privind operațiunile impozabile în deconturile de TVA, în special pe baza datelor colectate prin intermediul sistemelor e-Factura și e-Case de marcat (registrul caselor de marcat).

Prin intermediul acestui sistem, contribuabilii vor primi, în spațiul privat virtual, decontul de TVA pre-completat, până la data de 20 a fiecărei luni următoare încheierii perioadei fiscale. Ei vor fi obligați să verifice, să modifice și să completeze informațiile în decont, în conformitate cu situația fiscală reală, înainte de a semna și a depune electronic decontul.

Acest sistem poate facilita completarea și depunerea deconturilor, însă lipsa datelor privind tranzacțiile B2C (business-to-consumer), dar și numeroasele modificări pe care contribuabilii cu un număr semnificativ de tranzacții le realizează de regulă, vor genera multiple intervenții manuale, necesare pentru depunerea corectă și completă a deconturilor.

Așadar, contribuabilii au în față un an plin de provocări legate de raportările digitale și trebuie să se pregătească temeinic pentru o implementare de succes a noilor sisteme.